

повторів (TR) із змінною кількістю основ у промотор Cyp51A, як правило, супроводжуються точковими мутаціями в гені, викликають його надекспресію, знижуючи ефективну концентрацію препарату всередині клітини та викликаючи мультирезистентність до всіх азолів (TR3, 4/L98H, TR3, 4/L98H/S297T/F495I, TR 46/Y121F/T298A, TR53 і TR120). У той час, як точкові мутації пов'язані з клінічним шляхом виникнення резистентності, існує припущення, що механізми TR-типу залежать від впливу факторів зовнішнього середовища, хоча це і не було підтверджено остаточно.

Крім того, останнім часом зросла частота реєстрації ізолятів грибів, стійких до азолів, які не мають генних модифікацій Cyp51A. У деяких з них формування резистентності відбувалось за іншими механізмами, зокрема, таких як надмірна експресія проточних насосів родин MFS або ABC, модифікації транскрипційних факторів (SrbA, NarE), або мутації в інших генах шляху біосинтезу ергостеролу; водночас жоден з них на сьогодні не є повністю підтвердженим.

Висновок: з метою запобігання інтенсивному поширенню мультирезистентних ізолятів *A. fumigatus* надзвичайно важливим є розуміння механізмів формування нечутливості даних мікроорганізмів. Крім того, знання молекулярних основ формування фенотипової резистентності може сприяти розробці нових ефективних антимікотичних лікарських засобів, що в кінцевому етапі буде сприяти покращенню прогнозу лікування пацієнтів з грибковими інфекціями, особливо на фоні імунодефіциту.

ПИТАННЯ МОНІТОРИНГУ У СФЕРІ ГІГІЄНИ ДОВКІЛЛЯ В КУРСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Грузсва Т.С.^{1,2}, Гречишкіна Н.В.¹, Іншакова Г.В.^{1,2}

¹Національний медичний університет імені О.О. Богомольця м. Київ, Україна

²ДНУ «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» ДУС, м. Київ, Україна

Екологічні детермінанти суттєво впливають на здоров'я населення, обумовлюючи тягар екологічно залежних хвороб. За оцінками ВООЗ, причини екологічного характеру, яким можна запобігти, щорічно у світі забирають життя 13 млн людей. Моніторинг екологічних чинників з метою попередження їх негативної дії на здоров'я і посилення оздоровчого ефекту є важливим завданням громадського здоров'я.

Навчальний план підготовки магістрів громадського здоров'я включає навчальну дисципліну «Моніторинг та оцінка здоров'я і благополуччя», якою передбачено вивчення питань моніторингу у сфері гігієни довкілля. Метою є з'ясування теоретичних основ та практичних механізмів здійснення моніторингу у сфері гігієни довкілля. Навчальний контент передбачає розгляд питань, які стосуються нормативно-правової бази здійснення моніторингу у сфері гігієни довкілля; показників, що підлягають моніторингу; порядку обліку та звітності; структур, які беруть участь у проведенні моніторингу у сфері гігієни довкілля; завдань окремих учасників моніторингу.

У ході заняття з'ясовуються принципи, на яких побудовано систему спостереження за змінами в навколишньому середовищі; підходи до оцінка стану навколишнього середовища та прогнозування його змін тощо.

Завдання моніторингу у сфері гігієни довкілля розглядаються через призму пріоритетів, визначених національною доповіддю Цілі сталого розвитку: Україна» щодо забезпечення чистої води та належних санітарних умов, а також пом'якшення наслідків змін клімату, збереження морських ресурсів та захист і відновлення екосистем суші.

Особлива увага акцентується на напрямі Національного плану заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, який стосується моніторингу несприятливих факторів навколишнього природного середовища і передбачає: забезпечення створення системи нагляду за наслідками впливу забруднення повітря та інших несприятливих факторів навколишнього природного середовища в приміщеннях та поза ними; проведення моніторингу ефективності заходів із зменшення шкідливого впливу наслідків небезпечних атмосферних полютантів; забезпечення виконання функцій з нагляду за впливом навколишнього природного середовища на здоров'я населення.

Аналіз нормативно-правової бази, що регулює спостереження за станом довкілля, забезпечує розуміння особливостей моніторингу відповідно до закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», постанов КМУ «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля», «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод», «Про затвердження Положення про моніторинг земель» тощо.

Змістове наповнення тематики включає розгляд завдань суб'єктів моніторингу на різних рівнях управління, включаючи загальнодержавний, регіональний та локальний, та взаємодію між ними, включаючи обмін інформацією та її інтеграцією в системі Міндовкілля.

За результатами вивчення даної тематики майбутні магістри набудуть необхідних знань та навичок для визначення алгоритму моніторингу у сфері гігієни довкілля; здійснення аналізу та оцінки даних екологічного моніторингу; планування заходів щодо здійснення моніторингу у сфері гігієни довкілля відповідно до чинного законодавства.

СТРАТЕГІЇ БОРОТЬБИ З ЕКОЛОГІЧНО ОБУМОВЛЕНОЮ НЕІНФЕКЦІЙНОЮ ПАТОЛОГІЄЮ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЛАНІ ЗАХОДІВ ЩОДО НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Грузєва Т.С., Калашникова Н.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Медико-соціальна значущість екологічно обумовлених неінфекційних захворювань, насамперед онкологічних та хронічних респіраторних, обумовлена їх значною поширеністю серед населення, негативними